

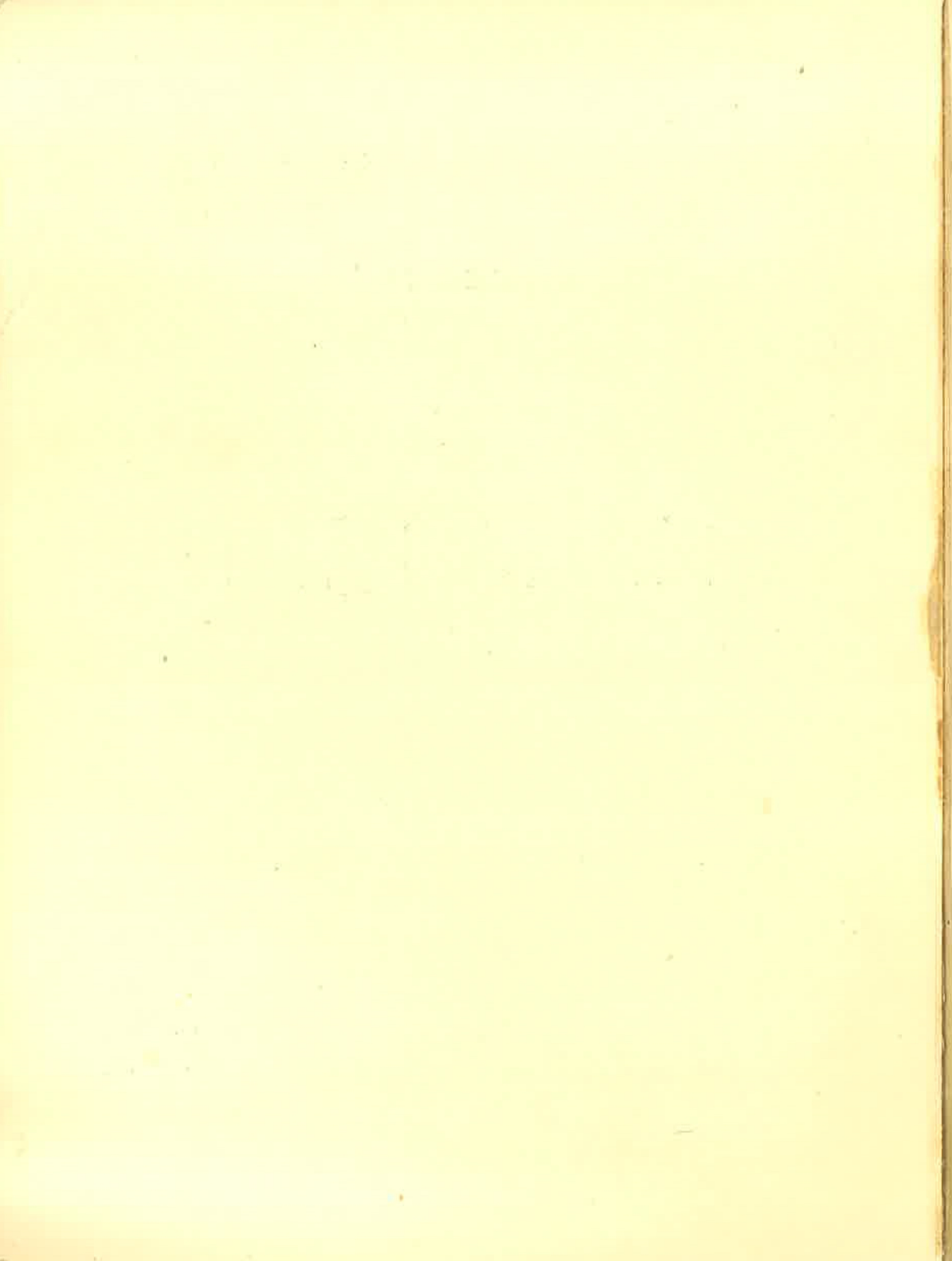
R Â N D U I A L A

ERNEST BERNEA

PAȘI ÎN SINGURĂTATE

POEME ÎN PROZĂ

L I T E R A T U R Ă

R Â N D U I A L A

ERNEST BERNEA

PAȘI ÎN SINGURĂTATE

POEME ÎN PROZĂ

Tudorci

la întoarcerea mea în water-

2 Oct. 1962

Tata

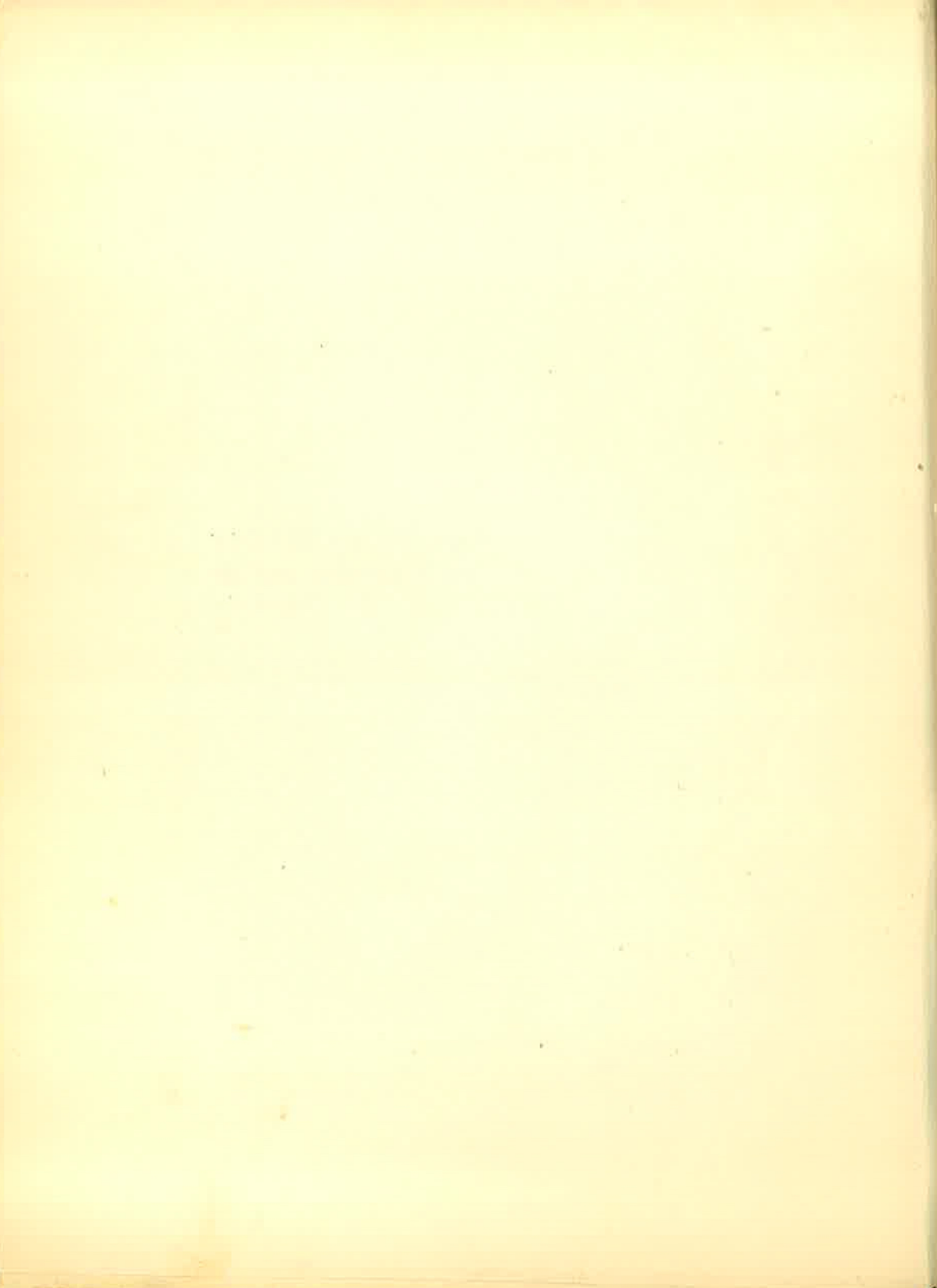
L I T E R A T U R Ă

STATISTICS OF 1879

1879

MARIEI PATRICHE

în amintirea unor zile
de singurătate.

Lumina luminează'n întunec și
întunerecul n'a biruit-o.

IOAN

Om și lume

Alunecă o boare spre munți și cernește zarea. Alunecă un vâl pe suflet și se întunecă mintea. Câte unul, câte unul. gândurile se topesc și se amestecă. Ochii pe jumătate deschiși caută sprijin.

Știu că ochii mei văd și că inima mea bate. Mă întristez când încerc să le aflu rostul. Știu că soarele mă încălzește și că din nori plouă. Dar când încerc să le cuprind înțelesul, mă opresc la începutul drumului.

Nu pot să stau fără înțeles; caut mereu prin culele întunecate ale lumii să aflu focul viu. Uneori îmi vine a plânge; alteori râd. Plâng și râd și astfel trăesc.

Viața e dureroasă; viața e frumoasă. Care să fie adevărul? Amândouă la un loc. Dar știm noi oare care este adevărul?!

Așa vine cântecul peste gândurile noastre, le învâluie și le poartă armonizate; le duce departe legănate și fermecate.

Mă plec și ascult: cerul, pădurea și munții; păsările, florile și apa; Dumnezeu.

Din nou mă leagănă gândurile.

Meșteșugar de inele și fluere fermecate am fost, dar meșteșugar de oglinzi adânci și de icoane pentru închinăciune nu m'am dovedit. Caut adesea să făuresc, în nopțile senine de vară, dar cântecul vine mereu în locul înțelesului.

Să-mi alung soarta nu pot. Nu e în puterea mea. Cerul și stelele, apa și cristalul sunt făpturi. Făptură

sunt și eu. Pot face ceva împotriva începuturilor? Imi
plec fruntea pe stânca rece a singurătății.

Suferința este omenească; numai ea înnoiește.

Viața e o muzică cu tonuri variate și împletite
strâns, e o alcătuire de culori vii și înmuiate, o țesătură
măiastră cu fire de lumină și întunec.

Mă prind armonic de fiecare formă, de fiecare sens și
ritm al lumii din care sunt parte.

Puterile-mi cresc cum grânele cresc, odată cu zarea.

Întrebare

Cine a țesut pânzele cerului și le-a împodobit cu stele? Cine ridică perdeaua nopții și poartă soarele cu degetul? Cine împrăștie întunerecul și aprinde lumânarea vieții? Cine pune rod în holdele bogate și dorul de cântec și miresme în mine?

Cine a pornit să-mi sape adâncurile sufletului? Cine mă poartă ca pe un orb de mână prin locuri pe care nu le înțeleg?! Cine îmi cântă viersul înțelepciunii? Par'că aud: „vezi colo pământul rotund ca un bob de meu? Vezi cum lumea sfârșește în nesfârșitul luminat al lui Dumnezeu? Vezi cum începutul și sfârșitul sunt tot una în hotarul de argint al cerului?”.

Mă durea gândul că nu văd nimic; totul era numai lumină, pe care ochiul nu poate s'o înțeleagă decât când vine să risipească întunerecul!

Sufletul ascultă

Ascult dansul valurilor de gânduri și al cântecelor de plâns. Se risipește sufletul în nemărginirea lumii.

Gândul întreabă iar cerul tăce. Risipă de enigmă. În marea lumii ce nu se pătrunde cu înțeles, nu se prinde cu mâinile groase ale minții, joacă duhul adevărului.

Îndemn: glas de argint viu prins de peretele vieții.

Gândul tăce, înaltul cuvântă.

Sufletul se culcă cu un ochi deschis...

Cântă frumusețea

Cântă frumusețea prin zările mele.

Văd o grădină întinsă cu flori prinse alb și roșu,
în ramurile pomilor răspândiți cu o rânduială neomenească.

Văd bolta cerului pictată cu albastrul, verdele, roșul și
albul zărilor topite în căldările soarelui.

Văd și ascult mereu, în mine, în aer, în pomi, pe
toate căile lumii, pretutindeni curgând, focul viu și neîn-
teles al vieții.

Omului îi rămâne numai să cânte.

Cântec însořit

Am cântat o vreme un cântec cu arome și lumină. Din nou s'a'ntins frumos, pe sufletu-mi brumat, o coardă de mătase.

Fluerul vântului și privirea cerului. Soarele străbate prin munții și văile, prin apele și lanurile sufletului meu.

Cântecul firii, a bucuriilor mari și mici, alunecă, se leagănă, văzându-l!

În amiaza sufletului meu trece scânteind în soare mulțimea păsărilor cu pene de argint. Gândul își desfășoară aripele și zboară; se înalță în albastru curat al cerului și ascultă imnul ascuns al vieții.

Nu mai e nici o cută, nici o umbră. Sufletul s'a deschis ca o floare de nufăr ce soarbe prin toată făptura ei, soarele, leagănul vieții.

Alb și negru

Urzeală de alb și negru. Joc de lumină și 'ntunec.
Ploae de stele în noaptea sufletului meu.

Umblă dorurile 'n mine ca un plâns pe căile stelelor
și se împletesc puterile sufletului ca o bucurie înlăcră-
mată. Coastele nesfârșite ale vieții sunt încărcate cu poveri
de fructe aromate.

Ziua și noaptea se alungă 'n nesfârșit. Crinul alb
și lutul țin taina țesăturilor lumii.

Dumnezeu preschimbă totul.

Liniște

Sunt trist. Gândurile se leagă plăcut și se deapănă ca firele de mătase.

Nu mai sunt potrivnic vieții și lucrurilor; le iau așa cum vin. Mă apropii de toate cu dragoste și le mângâi înțelesul. Nu mai sunt vrăjmaș căutător al adâncurilor; ele Țes în preajma mea acum. O mână nevăzută mi le apropie.

Dar unde e pacea? O aștept să vină, să-mi consume dorințele. Sufletul s'a înclinat pe panta unei reci așteptări.

Tăcerea și-a prins încă un leagăn în preajma mea. Înaltul a crescut. Mă las furat de gânduri și imagini pe căile șerpuitoare ale vieții.

Căutare

Alături de noi stau lucruri; au chipuri deosebite. Le alungăm sau ne depărtăm de ele; le apropiem sau ne apropiem de ele. Suntem oameni în fața lor, lucruri.

Ceva e al meu și ceva e al tău. Toate la un loc ale cui vor fi?

Omul învață mereu și nu mai isprăvește. Cum poate cineva deveni înțelept? Cetește o mie și una de cărți. Și la sfârșit s'alege cu osteneala.

Avem de ales. Cine alege? De unde, cum și din câte?

Ingândurare

Clopotul vânăt al serii și-a lipit marginile de pământ. Copacii liniștiți își leagă gândurile cu pasări și flori.

Intru în casă greoi și abătut. Mă las pe un scaun cu înmuieri de glas; cu capul în mâini mă legăn. Afară s'aude cântec de pasăre rătăcită. Un glas, două și luminile se sting. Tăcerea adâncă străjue singurătățile.

Odată va trebui să mor. O știu prea bine și nu mă întristez; îmi văd de drum. Cânt, visez sau săp în piatră.

Imi pun gândurile în ordine, le prind pe la încheeturi și încerc din nou lacătele vieții. Nimic nou.

Mi-am consumat ziua până la sfârșit. Aștept zorile.

Hai suflete!

Mă văd departe, făptură în ceață. N'am nimic să ascund, n'am nimic. Sunt hotărît să port noaptea pe umeri dar nu-i pot îndura umbrele.

Când cuprind zarea îmi vine să cânt, îmi vine să plâng.

Alături lucrurile cu închipuirea. Mă tot gândesc la păsări și la flori: cum de trăesc ele atât de armonios?

Hai suflete, nu sta așa bănuitor! Nu sta nepriceput ca un copil în leagăn. Sunt cântece, sunt albine și stele. Apropierea lor poate tămădui.

S'aleg, una câte una și se cuprind, dorințele.

Așa ne 'nveselim, așa ne 'ndurerăm. Numai Dumnezeu ne poate face în alt chip.

PAȘI ÎN SINGURĂTATE

Pași în singurătate

Cerul a tăcut de mult. Acum nu se mai aud nici oamenii. Ce liniște aleargă în jurul grădinii! Singurătatea îmi încolăcește sufletul ca un șarpe.

Lumina s'a topit în noapte. Floarea de pe masă nu-mi mai vorbește cu graiul său de parfum. Slova cărților și-a pierdut de mult sufletul. Madona lui Luini zâmbește, de astădată fără sens.

Tăcerea mă îmbracă cu sufletul său îndoliat.

Afară plouă fără sens. Dumnezeu a desprins isvoarele cerului și le-a uitat deschise. Cerul se lasă greu pe suflet.

Pe masă o floare albă își pleacă fața. În cuer o haină spânzurată privește negru cu ochii săi de nasturi. Tăcerea îmi strânge pieptul ca o durere plină. Ceașul bate mereu și nu mai ostenește: are inimă de fer. Cărțile dorm în rând, străine una de cealaltă: fiecare cu taina ei.

Cerul se schimbă la față lăsând să treacă o rază subțire de soare: viața își cheamă în ajutor zeul.

Tare sunt singur și adânc!

Mă dor măduarele sufletului.

A m a r

Mă destram și mă împrăștiu în cele ce nu sunt ale mele. Mă topesc și curg acolo unde nu vreau; curg acolo unde mă duc văile. Vadul nu pot să mi-l sap.

Umblă urâtul în mine ca vântul pe ulițe.

Imi vine să plâng și nu pot. Gândul mă doare ca o rană deschisă mereu întăritată. Ce pot să mai aștept din soarele de mâine?

Tare sunt singur și mi-e jale,

Tare mă dor adâncurile!

Afară e frig și 'n suflet e cald. Un suflet caută lumină; i-e sete de raze și află beznă.

Doamne, ce trist cântă strunele vieții!

Un gând vrea să se prindă de altul; un gând mai mult se pierde în noaptea vieții. Se năruie casa de lumină a tinereții; rar și întins s'aude cum vine nimicul.

Doamne, ce slabă e țesătura vieții!

Vreme rea

Plouă torențial. Vântul puternic rupe zăgazurile apei.
Bolta se mișcă în cenușiul său. Se freacă cerul cu pământul.

Gândul mi-e greu ca de plub; sufletul se întunecă.
Tot mai mult se întunecă și vremea. Imi pare că mă
sting. Să se fi stins oare candela? Nu, lumina săgetează
încă. Isbită de vânt, s'a prelins pe cutele întunerecului.

Un miez de flacăre sângerează trupul întunerecului.

Lumina fuge pe cer. Norii prind trup și pun urâtul
peste pleoapele colorate ale orașului. Aud tăcerea cum
cuvântă 'n univers și văd întunerecul cum se îndeasă prin
colțurile gândului meu.

Ce duh trist m'a învăluit?!

Ce pânză neagră mi-a îndoliat zărilor?!

Mi-e teamă. Nu știu de cine și nici n'aș vrea să
știu. Mi-e teamă de tot. Aș vrea să nu fiu dar nu pot.
Chiar de aș muri tot mi-ar fi teamă. Cine mă poate umple?!

Unde ești Doamne?

Suferință

Doamne, când m'ai făcut dece mi-ai lăsat zările
și mi-ai închis puterile? Dece chipul Tău de lumină l-ai
prăvălit în tină și mi-ai zis om?

Umblă frumusețea pe căile mele dar nu pot să mângâi
nici o pleopă de copil; mi-e sufletul ciorchine de lumină
nefolosită.

Caut să împlinesc aevea o lume arcuită de cântec
și de floare. Dorurile, focuri la răspântii, se sting în
marea așteptărilor.

Soarta

Alerg să prind zarea îndepărtată și ea fuge de mine.
Vreau să ajung la marginea pământului și ajung de unde am plecat. Beau apă mereu și mi-e sete toată viața. Frâng o floare să o miros și ea se usucă. Iubesc o stea și n'o cunosc.

Să însemne aceasta om?

În așteptare

În sufletul meu e târziu și ninge. Prind din necazul vieții cu mâinele amândouă. Aștept de mult să-mi răsară luceafărul încăodată, dar nori groși sunt prinși de bolta cerului ca niște bucăți de ghiață.

Aleargă frigul prin mine de mă strânge ca pe ochiul de geam înflorit cu sufletul lui.

Adânc, întunec, freamăt.

O săgeată de lumină a scânteiat prin vreme.

Ce cântec alb mă 'ndeamnă să mai fiu?!! Ce zare îndepărtată mă cheamă să-mi liniștesc în ea durerea? Ce drum de lumină străbate ființa mea de piatră?

Aștept să urc: piscul e casă de vulturi și degetul lui Dumnezeu.

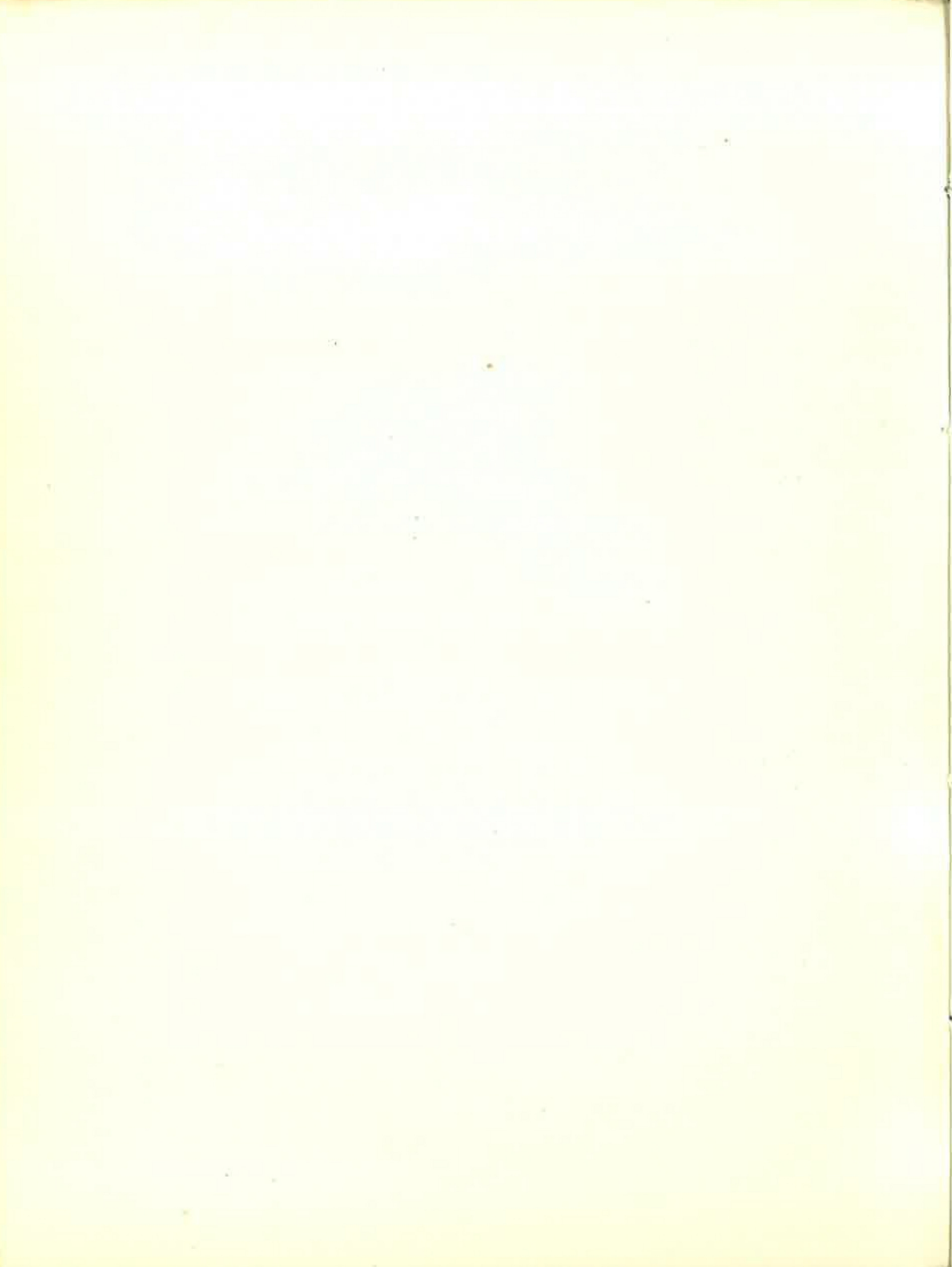
Chemare

Stea plutitoare
Crescută din mare,

Desfă-mi puterile, îndreaptă-mi cărările, toarnă-mi nădejdea în suflet și mă spală cu lumina ta nouă. Aprinde lemnul sfânt din mine, alungă 'ntunerecul ce mă învăluie. Du-mă 'n grădina lui Dumnezeu și-mi dă floarea ei nemuritoare.

Vino de mă 'nchină
Cale de lumină.

CANTECE DE DRAGOSTE

Dorința

S'au sfârșit aromele gândului ce-a înflorit în umbra unei vremi de toamnă. S'au scuturat petalele din limba de azur ce-a străbătut o clipă prin ceața mea târzie. S'au întinat speranțele-mi cu gânduri luminate ce-au întărit puterea mea de altădată.

Acum plecat cum stau cu fața spre trecut, jelesc cu lacrimi boabe iubirea mângăioasă ce m'a slujit odată. Aș vrea să fiu din nou vrăjit de focul viu și să străbat mereu în zările senine, să'mpart lumina stelei ce s'a aprins în mine cu ochii ei de noapte, cu zâmbetu-i de crin.

Aștept să se desprindă din floarea primăverii.

Dragoste nouă

Soarele privește printre nori și aruncă o lumină rară, trecătoare. Un porumbel alb zboară pe lângă fereastră, bate de două ori din aripi și se duce mai departe. O petală de trandafir cade ca o fluturare din buchetul de flori așezat pe masă. Tablourile sunt luminate de par'că sunt vii; o madonă zâmbeste un cântec interior.

Așternuturile sunt moi și calde. Pe un covor roșu semănat cu flori de câmp, stă deschisă o carte albă. În odaie domnește un parfum de dragoste nouă.

Unde ești iubire veșnică?

Cred în tine pentru că te simt crescând ca un fruct continuu proaspăt în sufletul meu, dar nu te aflu în grădina cu flori nemuritoare a vieții. Infrunzi tăria vremii ca florile primăverii pe cari le înțeapă curat raza soarelui de crește viața în ele și apoi sunt lăsate în scaldă întunecului și hrana frigului.

Iubita doarme

În odaie e liniște și cald. Din nou tăcerea și-a întins strunele. Ceasul bate metalic s'o înfrunte dar cântecul ei tot mai mult se întărește. Zărilor gândului sunt frumoase.

Lumina se strecoară plâpândă prin geamurile însetate de trupul ei. Draperiile albe își leagănă linia verticală, sensibilă apropiierilor. Voaluri ca norii însoriți și covoare ca poenele înflorite, îmbracă odaia cu pereții de cer senin. Din tablouri coboară melodic surâsuri de madone luminate și priviri prelungite de dragoste mitologică. Într'un pat de marmoră, așternut cu un covor alb de spumă consistentă, doarme o fată îndrăgostită.

Trupul îi este alb de par'că nins pe el. Fata doarme pe partea dreaptă cu o mână întinsă pe lângă cap. Cealaltă adusă din cot, cu degetele spre bărbie, sprijină sânul plin și fraged. Capul lăsat pe covor are o înclinare de jumătate profil cu o grație de madonă. Părul lucios și auriu ca bo-rangicul, dat după ureche, cade în fuior desfăcut peste brațul întins înainte pe lângă cap.

Umărul desprins ca un val de fildeș alb, se prelungește în altul puțin mai mare, acela al soldului copt. Picioarele înfrățite într'o îmbrățișare caldă, lasă să se vadă genunchii rotunți, încărcăți de sucul vieții. Piciorul drept se pierde sub pulpa arcuită lung a piciorului stâng. Glesna, Coapsele și soldul sunt învelite cu un voal de spumă punctat cu aur prin care formele se conturează misterios și parfumat. Linia trupului dă senzația mângâierilor unui cântec îndepărtat.

Fața îi este luminată de par'că somnul i-ar fi presărat cu stele. Doarme ca o floare albă de narcis scăldată'n

luminile unei amiezi de vară. Din somnul ei se desprind miresmele unui vis de dragoste și zările unui gând de îndemn.

Printre nori soarele aruncă în odaie raze de lumină înoite. Lumina țese tot mai viu aerul. La capul patului pe o măsuță de argint, crini albi prinși buchet într'un cristal, scutură petale moi împrăștiind parfum înbătător ca'n zilele de Maiu.

În colțul de sus al ferestrei mișcă o ramură de teiu înflorit.

Dragoste tristă

Pe covorul roșu cu ochi de floare albă o fată își odihnește trupul tânăr. Picioarele se împletesc cald. Măinile se arcuesc de-asupra capului ca o girlandă de crini albi. Ochii ei sunt triști cu o privire ce caută înăuntru.

Trec mâna peste fruntea ei netedă și o opresc în părul negru cu miros de ceaiu. Fata mă privește cald, apoi întoarce capul în partea cealaltă adâncind obrazul lipit de pernă. Pieptul ei se ridică și se lasă sub respirația liniștită, boltind ritmat arcul sânilor.

De două zile plouă mereu și bate vântul; cerul vorbește întunecat pământului. Umezeala mi-a pătruns în suflet ca o durere. N'am mai văzut de mult soarele. Pânza luminii mă fericește.

Fata e tristă ca vremea. Vorbește încet și blând; mă privește și se bucură cu ochi umezi. Din pieptul ei se desprinde încet un cântec, val de suflet.

Cântă fată albă, fată bună, cântă iubirea ta și-a mea, iubirea oamenilor triști și singuri!

D o r

Fată albă, fată bună,

Te știu departe și totuși te simt trăind în mine. Ești ca un cântec rămas în auz dupăce instrumentul a încetat să-l mai spună.

Te știu departe și totuși mereu te văd pe cărările zărilor mele. Ești ca o lumină vie prinsă de ochi, ce stăruie și dupăce privirea s'a îndreptat în altă parte.

Cunună a gândurilor mele, vino de mă împlinește!

Pe suflet iubirea mi-a țesut pânza albă a bucuriei, brodată cu flori vinete de suferință.

F a t a

Închinare în fața de vis alb a vieții neprihănite. Sorb din amforă numai aburul ce se înalță în inele din băutura caldă a dorului de a trăi.

Unde ești întrupare a gândurilor mele? Nu te-am văzut și totuși te cunosc atât de bine.

Trupul tău este alb sidefat, trupul tău este blând și mângăe. Trupul tău e de mătase, sânii de crin punctați cu rubin, piciorul de fildeș cald.

Ochii tăi sunt de gând, gura ta de lumină. Sărutul tău e o întregire, îmbrățișarea un leagăn, iubirea un farmec.

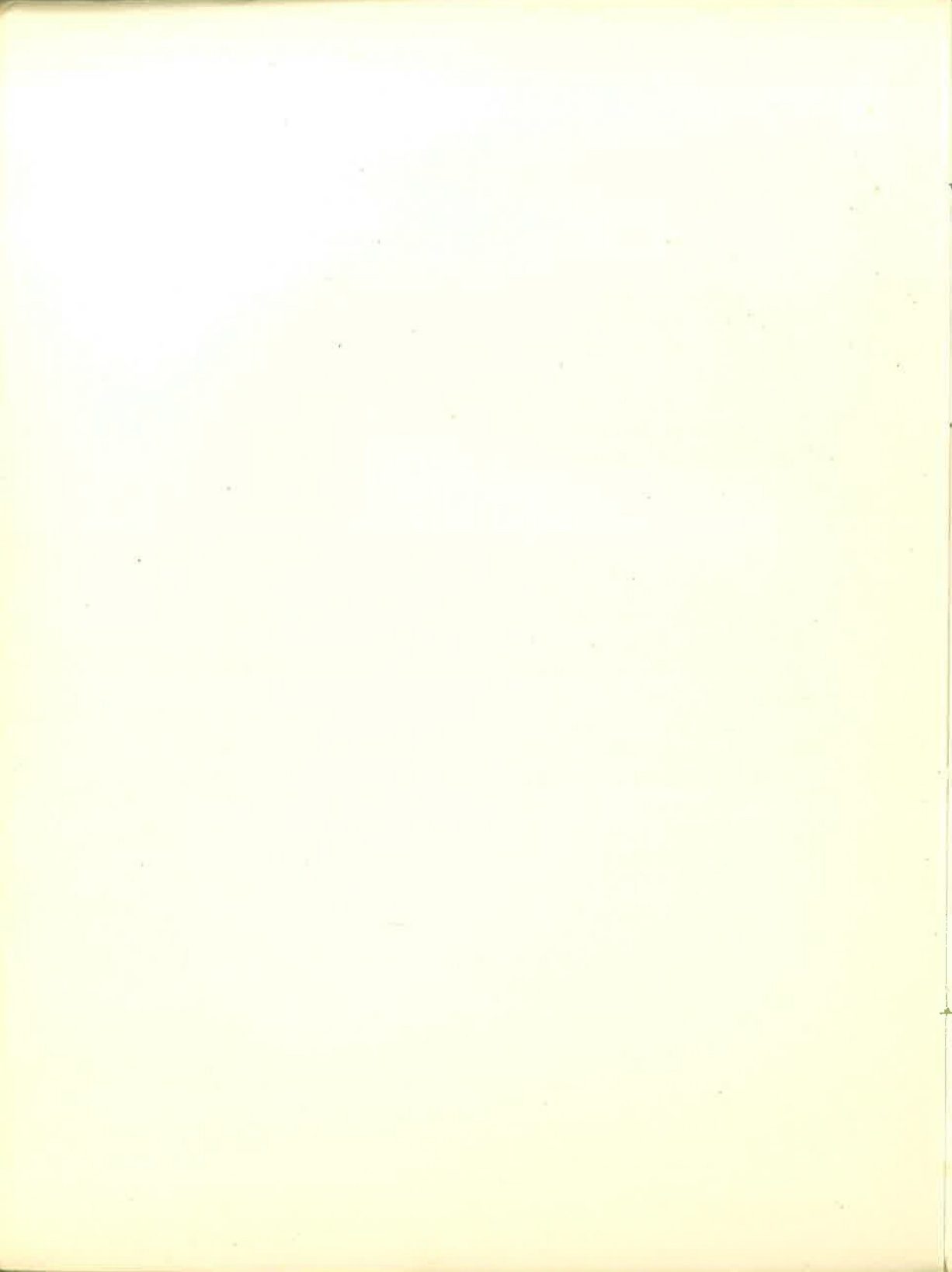
Unde ești ființă cu trup de argint și suflet de jar?

Crești în taina depărtărilor, în jocul de lumini al mărilor. Acolo arde candela dragostei.

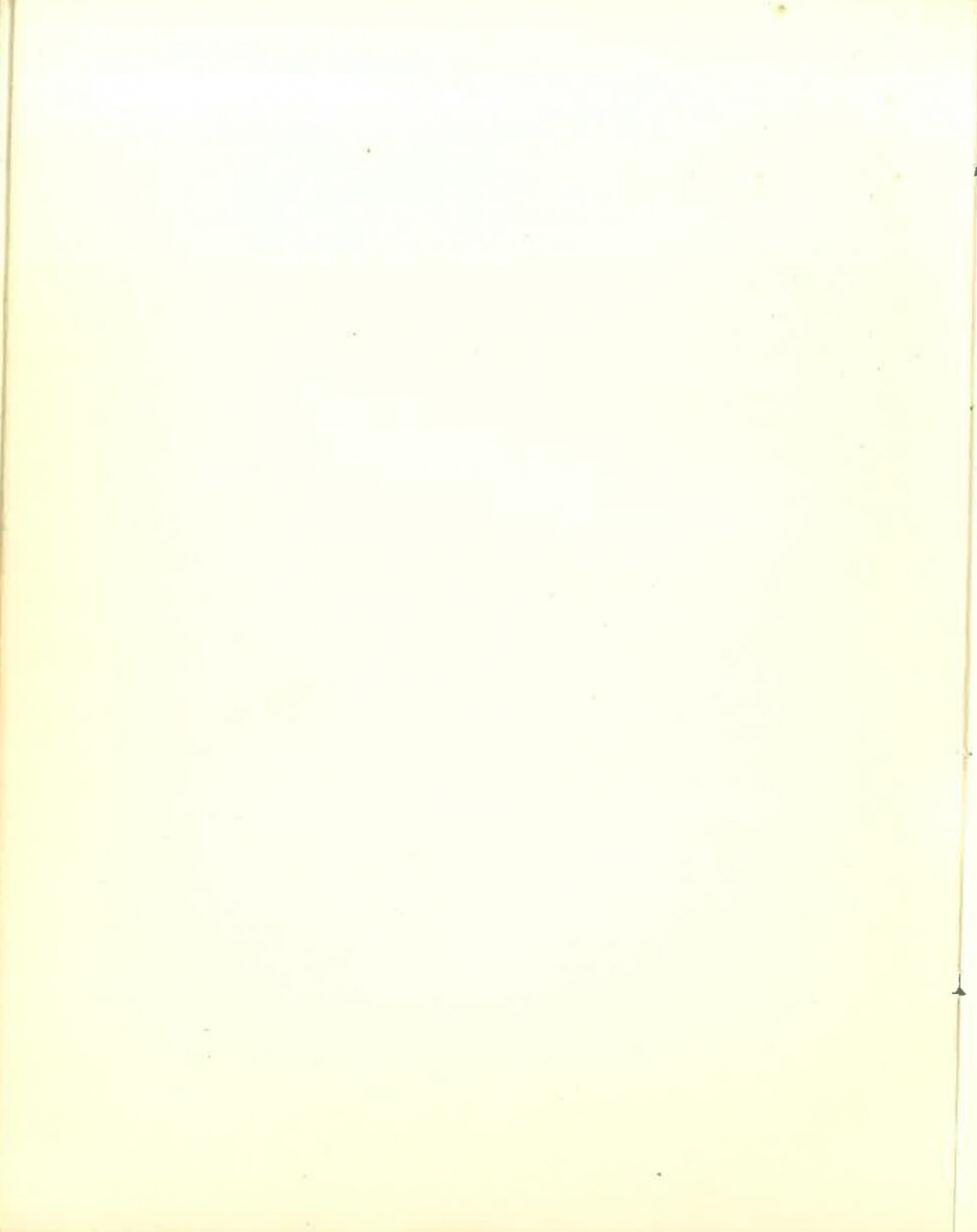
Ochii tăi sunt adânci ca noaptea, ochii tăi sunt purtători ca visul. Părul tău este aromă de roade, sânii tăi sunt durerea plăcută a mângâierii, pântecul tău este odihna făpturii.

Gura ta e o caisă brumată, gura ta e un fagure plin. Sărutul tău dă setea pustiului, îmbrățișarea ta topește ca focul, iubirea ta aduce viața.

Trupul tău e de nimfă de lună, trupul tău este încărcat de rod copt. Trupul tău de lemn sfânt mărturisește dragostea luminată pentru care ai fost născută.

LUCRURI MINUNATE

Floarea

Floarea își pleacă grațios capul în fața serii de vară; se retrage sfioasă în singurătatea ei plină de dragostea soarelui coborât peste deal.

Floarea respiră parfumul închinându-se la ceasul odihnei; își scutură amintirile frumoase de peste zi, amintirile cu raze, aer și orizont larg. Gingășia trupului și chipului ei firesc, frumusețea parfumată a petalelor, inima de esențe ale naturii care pulsează o viață înmiresmată, toate darurile ei sunt tot atâtea duioșii ale vieții noastre de aci.

Floare fragedă și mântuitoare, vino mereu, fii prezentă în calea vieții noastre îndurerate de atâtea poveri!

A p a

Pe văile întunecoase ale munților sau în albiile de lut auriu ale câmpiilor, ziua scăldată'n razele soarelui sau noaptea în bătaia lunii, apa aleargă neconținut pe căile adânci ale pământului însetat.

Apa alunecă, mereu tot mai departe, neodihnită în destinul ei curgător. Cotituri mlădioase și salturi ușoare; cântece și suspine înfrănte uman; oglindă a cerului și argint viu al pământului.

Ce duh neastâmpărat o străbate? Ce limbă ascunsă e'n murmurul ei unduiat? Leagăn de cântec și lumină, cât ești de asemănătoare omului!

Lumina

Perdeaua subțire a norilor s'a spart; lumina săgetează pământul. O adiere ca un gând și norii se topesc. Lumina crește înnoită și suflă cu metalul său prețios întreaga alcătuire a lumii. Frunzele copacilor joacă trupuri fragede căutând însetate sărutul cald al soarelui. Copiii și vrăbiile se scaldă în apele drumului.

Ființa fără trup a luminei deschide zărilor și împânzește livezile, scântează apele și dă foc norilor. Lumina ține taina ploilor și a zâmbetului.

Am câștigat-o odată în ochii unui copil și altădată într'o fântână: desvăluia adâncurile.

Copacul

În fața porții un copac stă nemișcat de ani: e o fire statornică. Are trunchi drept cu ochiuri de ramuri stinse; în aer își scaldă coroana de limbi vegetale.

Esențele alese ale pământului străbat ființa măestru alcătuită a copacului și se arată cerului în floare și rod. Frunzele, ca niște palme deschise spre cer, sorb lumina soarelui.

Strajă a porții mele, cine te-a țesut atât de puternic și frumos? Cine te-a 'nfrățit cu omul? Fără tine păsările nu ar avea țară și nici vânturile graiu.

Cais înșirat geometric în livezi, salcâm pierdut în câmpia arșă de soare, salcie aplecată în oglinda apelor sau brad agățat de pieptul stâncilor, copacul e același în toți: viață înnoită mereu, odihnă ochiului peste țară.

Copilul

Copilul se ridică, privește cu ochi rotunzi și pornește. Pasul lui ciocănit urzește spațiul cu joc însoțit. Cântecul vorbelor încercate și al râsului săgetător străbate grădina înverzită.

Printre frunze cad pe pământ mișcătoare flori de lumină.

Copilul se oprește 'n loc. Măgelele negre ale ochilor joacă umed și scânteetor; mănunchiul de lumină al zâmbetului îi inundă fața. Făptura lui e o minune coborâtă din cerul unei dragoste.

În palme poartă zărilor, pe tălpi aduce roua dimineții.

Au înflorit trandafirii și au sporit izvoarele. Jocul de îndemn al vieții noi deșteaptă raiul pierdut al începuturilor. Ceas înnoit ca 'n răsărit de soare.

Dumnezeu a făcut îngerii copii.

Paharul cu apă

Pe masa de lucru stă un pahar cu apă limpede. S'a înfrăițit lumina cristalului cu lumina apei de par'că totul e un bulgăre de raze.

Argint transparent și lumină densă.

O rază tăioasă de soare străbate paharul. Se frânge în cristalul sticlei și dă foc apei. S'au adunat culorile cerului în joc de curcubeu ca sub o pleoapă de nor ce se ridică într'un amurg de vară. Se sgudue pământul o clipă; cristalul de lumină se sfarmă într'un praf de scânteii jucate de razele soarelui. Apoi din nou se prinde trupul dens al luminei de crește un diamant în care fețele se pătrund cu miezul.

Care sunt tainele luminii din pahar?!

Cine țese în făptura ei minunile sclipitoare ce joacă în ochii noștri?!

Beethoven

Din gurile instrumentelor înfrăbite se desprind cântecele vieții.

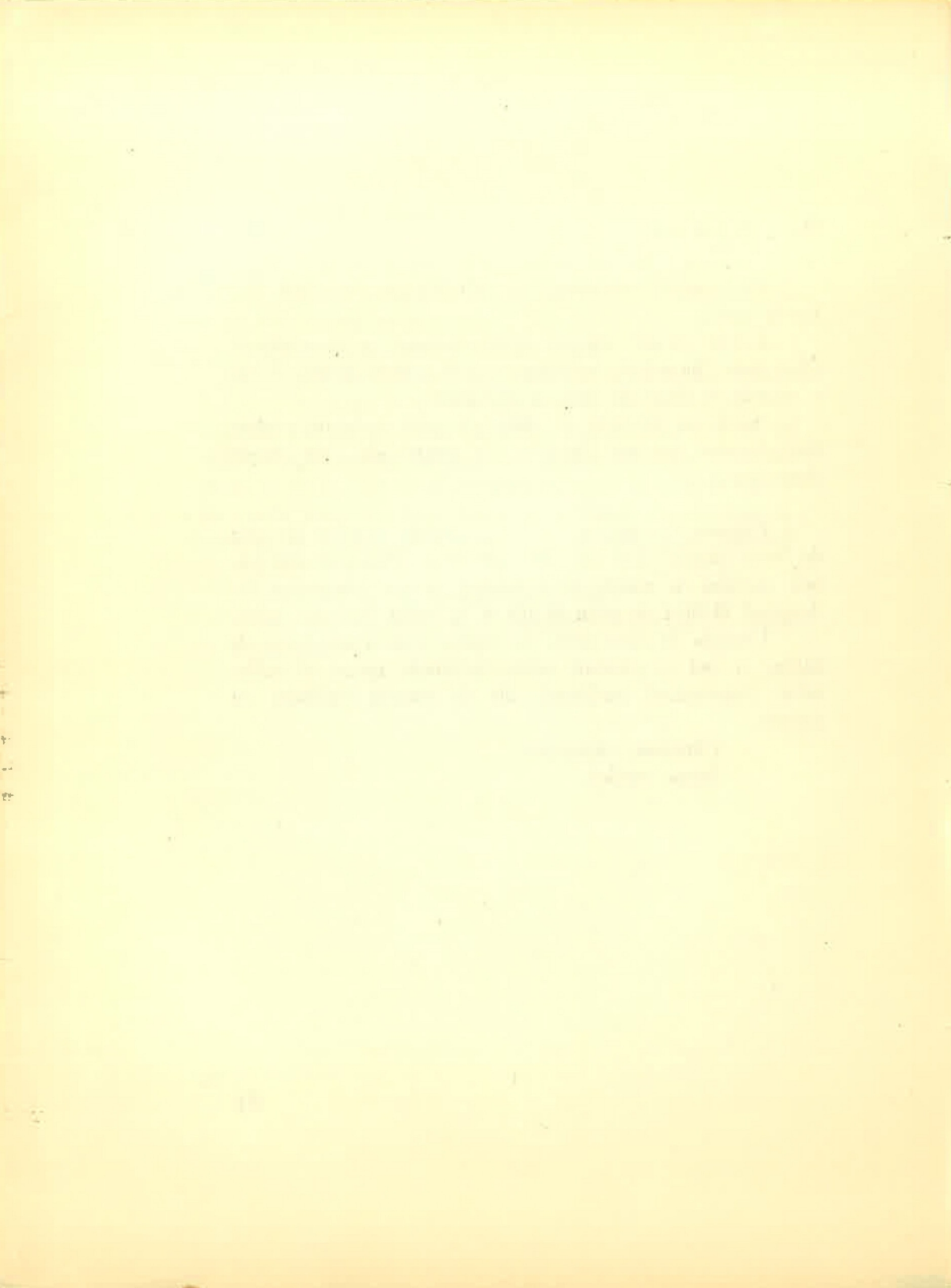
Luptă aprigă: marele suflet omenesc se cere sfârșit. Chin tare: încordare supremă a vieții contra morții. Viața e întinsă în fibre de oțel, în nesfârșit.

Apele se liniștesc și cântecele ușor ondulate plutesc mai departe, tot mai departe, ca ecouri ale unui suspin dumnezeesc.

Fuioare de mătăasă cad pe coardele viorilor și cutia de lemn capătă duh viu. Se aud brazii fluerând sub bătaia vântului de noapte și tremurând susurul isvoarelor. Se desprind fâlfâiri de aripi în aer și se înalță cântecul lumii.

Urzeală de viață nouă. Se topesc trupuri mlădioase de cântec și cad în picături peste cărbunele aprins al suflurilor, împrăștiind parfumul alb al bucurii îmbinate cu tristețe.

Cântarea cântărilor
Inima zorilor.

DARURILE VREMII

Darurile vremii

Luntricele norilor albi plutesc lin pe marea albastră a cerului. Soarele tae geometric umbrele caselor. În zarea deasă și pură, razele ȣes pânze cu fir de argint. La chemarea luminii copacii bătrâni deschid ochi noi și fragezi.

Parcul e leagăn de cântec și cuib de lumină; parcul e plin de darurile vremii. Pajiștea frumuseȣii s'a înorit.

Joacă soarele în apele sufletului.

A coborât pasărea cerului; își fâlfâie aripele peste lumina slabă a sufletelor și le întărește strălucirea ca vântul jarul încenușat.

Dumnezeu face semn cu mâna: se ridică lumina de diamant a dimineȣii. Dumnezeu privește: se aprind candelile în noapte.

Curge mierea raiului în potirul poleit cu credinȣă al sufletelor de copil.

Joacă lumina în apele zării.

Primăvara

Zarea a deschis porți depărtărilor. Porumbei albi joacă în trupul purificat al aerului. Florile fragede aruncă priviri însetate zeului luminii și al vieții. S'aude cum urcă argintul vieții în trupul pomilor.

Un dans de lumini pune cunună zării. Pe drumul primăverii răsar minunile. Credințele prind trup și îndeamnă sufletul în regatul lui Dumnezeu.

Zarea e largă și plină de frumuseți cu gust tare. Săgețile bucuriei străbat necuprinsul.

Soare cu dans și cântec.

Calea primăverii s'a deschis mai de timpuriu decât altădată. Vremea e frumoasă și tare. Carul vieții e plin și greu; drumul e deschis.

Pe culme la răscruce, sub crengi grele de molift, dragostea și-a făcut casă.

Printre brazi cerul se arată tot mai albastru, mai limpede și întins ca apele mării. Imi spăl fața în lumina lui. Gândul prinde fir și se deapănă mătase.

Flori de mai

E o dimineață de Maiu cu soare mult. Aerul e proaspăt și des. Florile îmbracă zarea.

Imprejurul unei fântâni cu broderii de iarbă, panselele albastre sunt numai ochi. Pe marginile aleelor întinse, stânjeneii albi cu frunze de săbii tae geometric pânza aerului. Sub bolta copacilor înalți, pe întinsul unei pajiști verzi, o holdă de lalele roșii se leagănă grațios în adierea vântului de primăvară.

S'a luminat chipul lumii.

Amiază tare. Soare mult în parc și în suflete. În depărtări ȧș razele, aproape aromele.

Pe o alee scaldată 'n lumină se plimbă o fată. Intr'o mână, apropiat de piept, ține un mănunchi de lăcrămioare: flori albe în mâini albe. Soarele cade oblic pe obrazul transparent al feții și spală cu lumină trupul gingaș al florilor. Fata scutură pleoapele cu umbre și lăcrămioarele clopoțeei albi.

Aleele albe străbat pânza verde a parcului. Pe lacul liniștit alunecă bărci tăioase lăsând în urmă unde subțiri.

În oglinda apei se împlinesc frumusețile.

S o a r e

Astăzi e soare mult.

Umblă lumina pretutindeni de par'că s'au deschis porțile cerului. Să-și fi îndreptat Dumnezeu fața către pământ?

Astăzi e soare mult.

De s'a coborât și în gând.

Toți oamenii râd. Dece bucuria vine din soare?! Pașiștea închipuirii a înflorit; țara culege țării.

Astăzi e soare mult.

Aș vrea lumina s'o ascult.

R ă s ă r i t

Se deschid porțile luminei și cade haina neagră depe umerii cerului. Se năruie întunerecul în depărtări și clădește lumina ca o speranță biblică. Din cădelnița dimineții se ridică un abur roșcat cu valuri de miresme.

Cerul albastru își arcuște trupul peste munți. Pământul umed de lacrimile nopții renaște în leagănul lumii. Păsările săgetează înălțimile cerului, florile își deschid potirul să-l soarbă, omul își înalță sufletul să-l atingă.

În toate Dumnezeu își spală fața.

Petec subțire de nor alb pe cămașa albastră a cerului. Pretutindeni soare mult ca în ochii unui sfânt.

În grădină o floare și-a desfăcut petalele ca un copil sufletul. O femeie albă își poartă lujerul trupului printre plantele înviorate. Vântul bate odată din aripi și pleacă în pădure.

Dimineața deschide porți de lumină vieții de îndemn și cântec. Infloresc bobocii bucuriilor ascunse. În zare se ondulează apele luminii.

Vine ploaia

Pe panta cerului nori negri se aruncă asupra luminii
Pe trupul pământului se bucură liliicii în mugurii proaspeți.
Dumnezeu mai deschide o poartă a vântului și norii aleargă
străpunși pe la încheeturi de săgețile luminii.

Se leagă o umbră neagră și cad picături mari de ploaie
ce isbesc obrazul de sticlă al ferestrei mele. Vântul trece
prin odăi și închide ușile după el. Acum acoperișurile
s'au făcut oglinzi către cer și piatra străzilor obraz de
coșar.

Semnele vremii spun cântecul gândurilor mele.

Semnele vremii spun zarul zodiei rele.

Rodul cerului

Petece de nori cenușii plutesc pe frunțile brazilor. Un ochi de cer albastru stăruie încă luminat. Cenușiul se încheagă puternic și înlănțue bolta cerului. Frunza nu mai mișcă. S'a făcut liniște ca la un semn mare. Norii se scutură. Pământul, veșnic însetat, soarbe rodul. Plouă tot mai tare. Se desfac încheeturile cerului: potop de apă și teamă.

Soarele sparge întunerecul și alunecă norii. Bolta albastră apare iară sprijinindu-se pe marginile pământului. Miros de pământ proaspăt și de pădure spălată. Se aud din nou glasurile de argint ale păsărilor și izvoarelor.

Cerul e din nou senin. Ploaia a spălat înălțimile și a limpezit zărilor. Ochiul, bulgăre de cristal, adună depărtările.

Din brazda caldă și umedă se înalță acum miros de pământ proaspăt. Norii s'au scuturat, au lepădat rodul și s'au dus peste țară.

Două păsări săgetează amiaza.

Flori de zăpadă

Se apropie seara. În parc e liniște și gol. Ceața rece plutește în zare înăbușind luminile becurilor. Lacul trage în adânc frunțile plopilor și mâinilor moi ale sălcilor fără podoabă.

E iarnă și în parc e atât de cald!

E liniște și în parc e atâta cântec!

Seara coboară întâi printre brazi și apoi umple cărările. Flori de zăpadă flutură în zare. Printre copacii brumați un om merge să se închine singurătății.

În parc cântecele s'au sfârșit de mult.

Pustiul se plimbă pe alee stârnind tăcerea cu suflul ei limpede și greu. Molifții înțeapă ceața deasă. Sălcile plâng plecate cu fața spre pământ; pe brațele lor sufletul iernii brodează flori de cristal.

În parc cântecele s'au sfârșit de mult.

Singurătatea priveghează aleele ca tristețea la capătul unei îndurări trecătoare. O frunză moartă se ridică săltată de vânt. O creangă își scutură podoaba de floare rece.

În depărtări se aude sufletul orașului neobosit.

Zare argintie

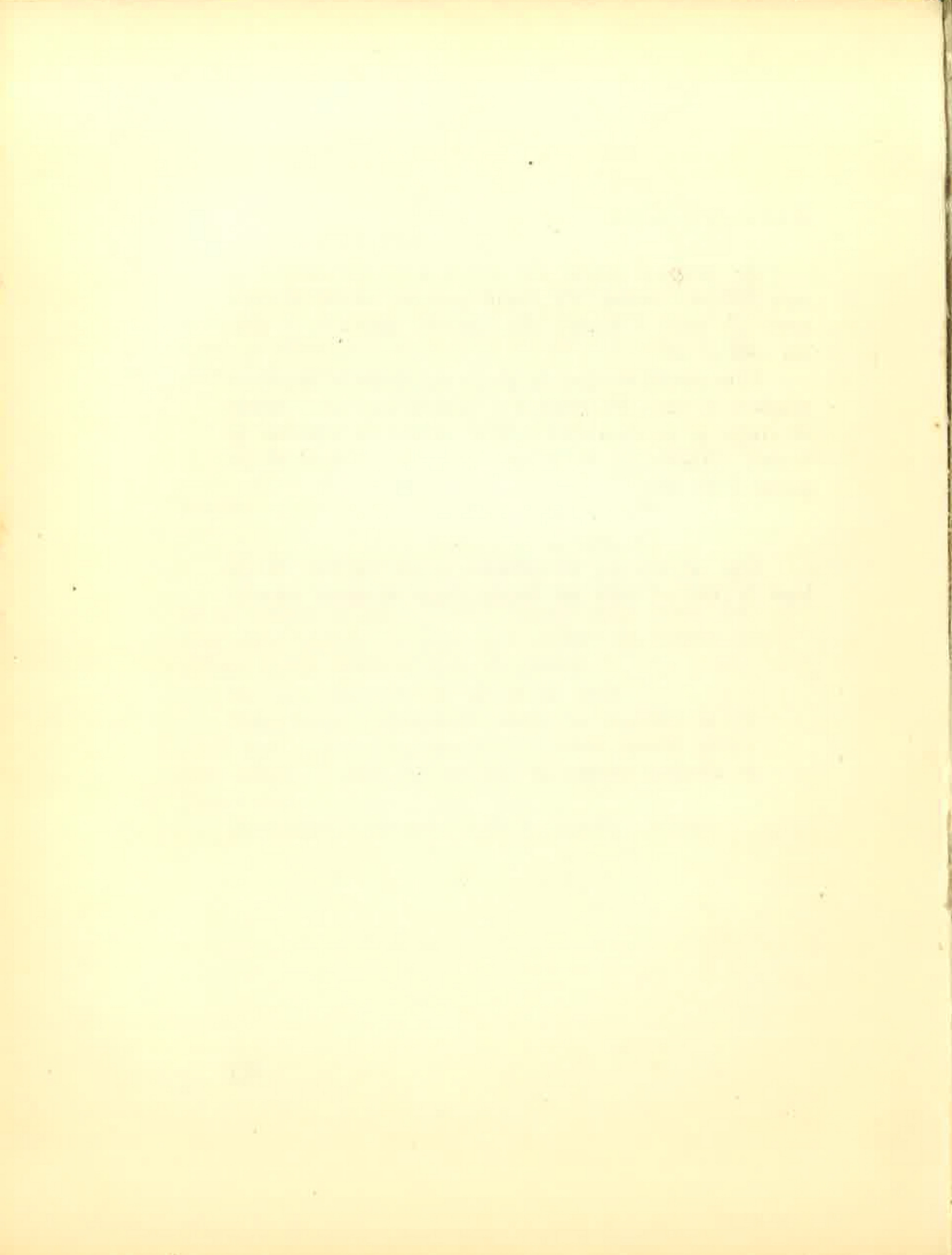
Se desprind petele din florile albe ale cerului ca niște fluturări senine. Pe trupul parcului bătrân hlamida iernii s'a întins. Copaci-s albi, cărările sunt albe și gândul meu e alb.

Prin parcul florilor de ghiașă se plimbă o femeie cu mlădieri în mers. Pe genele-i de noapte s'au prins stelute de cristal și țeș de-asupra ochilor umbrar de întunec și lumină. Privirea ei e limpede și pură și zâmbetul ca parcul e de alb.

Din depărtări străbate

Un freamăt de cetate.

Din cer coboară lin minunea zărilor cu rod, iar eu legat la ochi cu vrajă mă leagăn singur în zarea argintie.

GRAIUL NOPTILOR

P u s t i u

Noaptea e adâncă și pustiul e plin.

Ograda e largă și goală. Casa zace cu stâlpii înbrânciți. Nu mai e nici o suflare. S'a stins bătrâna care mai băjbăia vremea încă până mai ieri. S'a stins lumânarea vieții din aceste locuri. Așa e flacărea vieții: pâlpâe, se înalță cu tărie, se topește...

Liniștea e grea și pustiul e întins.

Pârâul nu mai cântă din trupul său de argint viu, pomii din grădină nu se mai întrec în floare și fruct, pasărilor nu mai spun în cântece sidefate bucuria vieții.

Un câine mișos și uscat stă în ușă ca un melc. Nu vine nimeni să-l trezească. Somn adânc, somn veșnic...

Luna își spală fața într'o oglindă de tinichea.

Puteri nevăzute

Noapte adâncă. Lumini mici spintecă întunerecul ulițelor. Cerul e o pânză de stele. Liniștea se leagănă în văzduh.

Pomii din grădină par straie în noapte. Un cuvânt a pornit de departe și s'a isbit de întunec. E cineva care vrea să deslege tainele vremii.

O stea cade lăsând o dără de praf auriu pe bolta neagră. A sângerat cerul o lumină. Cine l-o fi săgetat?!

E noapte și plouă. Pe-o latură a cerului stele mici ca licuricii. Străbat adânc cu ochii întunerecul de par'că dau la oparte una câte una, draperii de voal negru. Cresc siluete de case și copaci; umbre fixe.

Din strașina casei se desprind picuri de apă. Aerul miroase a pământ umed și a fân proaspăt cosit: vorbeso roadele și florile.

Oamenii dorm de mult. Liniștea nopții își leagănă cântecul trist. Pe acoperișuri, în livadă și în aer se întâlnesc puteri nevăzute.

Noapte în Moldova

Noaptea și-a lăsat voalul peste țară. În depărtări se desprind încă spinările vinete ale dealurilor. În vale satul bătrân se odihnește în potcoava dealurilor. Un câine îl priveghează. Câteva lumini cu pâlpâiri slabe joacă în trupul întunecului ce s'a lăsat peste sat.

În vârful unui deal, lângă o moară de vânt, s'au întâlnit doi oameni. Se odihnesc o clipă pe iarba moale a pământului adormit. Vorbirea lor se pierde înmuiată în apele nestăvilite ale cerului.

Tăcerea s'a întins din nou peste noapte. Doar greerii se mai aud pentru a o face și mai adâncă. Aripa morții s'a mișcat.... Să fi trecut pe aici sufletul nopții?!....

Luna se ridică după o cută de deal și aruncă o privire cu pulbere de aur. Cei doi oameni coboară ca două umbre cărarea ce duce în leagănul satului.

Liniștea cântă peste dealuri și stelele o ascultă. Ce o fi făcând Dumnezeu acum?!

Trecere

Noaptea și-a umezit fața ca'n vreme de bogată tinerețe. Un vânt ușor curge și spală frunzele brazilor cu sufletul său rece.

Nor negru: perdea de lună plină.

Nor alb: spumă plutitoare în oglinda lunii.

Cer limpede: boltă de cristal prin care sclipesc ochi de aur cu gene de argint.

E o noapte blândă și pură, o noapte calmă și tristă; e atât de fragedă, atât de frumoasă și nu departe de vremea când soarele puternic cu bogăția luminii sale o va risipi pentru totdeauna.

Noaptea va veni din nou dar nu va fi noaptea aceasta. Va fi poate mai frumoasă, mai sublimă dar va fi alta.

Se ridică luceafărul de dimineată.

Pași întârziați

S'a coborât liniștea din cer pe pământ. Numai cei ce au murit nu dorm acum.

Ceasul de pe masă bate des din inima lui mică. S'aude un lătrat de câine și apoi iar tăcere; se pare că acum totul e împlinit. Ba nu; s'aude din depărtări ciocănituri ritmice; apoi din ce în ce mai tare până ce se disting: pașii unui om întârziat.

Cine merge în ceasul acesta? Și unde se duce? Dece picioarele nu-i sunt pătrunse de odihnă? Să vrea el și să nu poată aceasta? Il îmbrânțește cineva? Dece atâta neastâmpăr acum când s'au închis porțile luminei?

Ritmul pașilor încă se aude; mereu mai încet; se depărtează; pe nesimțite îl mistue tăcerea.

Cer înstelat

Cerul senin privește prin ochii săi de stele. Un cântec întârziat s'aude străpungând depărtările. Vântul îl poartă pe aripile sale prin cutele munților.

Cerul e senin și imobil că nu știu dece se mai mișcă frunzele. Ce trist e cerul senin și fără lună! Misterul stelelor e și mai mare acum. Și cât de multe sunt! Cine le-a împrăștiat ca pe un pumn de meu? Cine ne-a deschis ochii către ele? Tăcerea răspunde tuturor întrebărilor.

S'aude iar un cântec de jale plutind prin sufletul nopții. Este cineva care vrea să fie treaz și noaptea când pământul doarme și cerul veghează.

Floarea albă din fereastră și-a închis gingaș frunzele în fața întunericului stăpânitor. Se strânge în ea cu sfiiciunea ei de floare și parfum, de par'că înțelege că trebuie să se supună soartei.

Noapte străină

Un tren flueră prelung. În depărtări semnele stelelor se cuprind. Vântul bate, se oprește și iar bate. Copacii se leagănă în somn. Se scutură frunzele cu trup uscat.

Cine își poartă pașii prin zările închise ale nopții? Cine îi acoperă ochii de stele și îi sfredelește trupul de întunerec?

Par'că a trecut cineva prin văzduh.

Se aude cântecul mărilor cerului.

Doi oameni vorbesc sub fereastră ca două glasuri din adânc. Un ceas s'aude bătând departe, în oraș. Un automobil aleargă neobosit și își poartă sgomotos îndârjirea sa de viteză.

Acum s'a făcut liniște mare. A căzut capacul tăcerii peste sufletul obosit al orașului. Cerul se lipește negru de ferestrele odăii. Întunerecul e puternic; îmi strânge sufletul cu mâni de teamă.

Doi oameni vorbesc sub fereastră ca două glasuri de sub pământ.

Să fie rățacirea prin întunerec a vre-unui gând?!

S e m n e

Ușa crăpată lasă noaptea să se arate numai pe marginile ei. Vântul scutură copacii din somn și fuge. În depărtări se pierde hurelul unui tren.

Pași rari se aud pe stradă și un cântec trist pierdut. Un vânt flutură prin grădină. Cineva flueră un cântec scurt: semn de tovărășie căci capătă răspuns pe aceeași melodie.

Acum e liniște mare. E liniște și întunec de par'că a adormit și vremea.

Negrul nopții e tot mai adânc și des. Bice de apă isbesc obrazul delicat al florilor din fereastră. Floarea se cutremură și se strânge. Ferul cerului scânteiază în năruiri puternice. Copacii se pleacă de teama morții. În pădure animalele se ascund sub piatră.

Un om cetește în cartea naturii și vede cât e de mic. Un copil se'nchină întrebător: să se fi supărat Dumnezeu?!

Liniște împietrită

Floarea din fereastră și-a închis potirul: nu vrea să vadă noaptea.

E o liniște împietrită. Sufletul nopții se strecoară printre frunze și lasă în urmă o tăcere și mai adâncă. Valurile întunericului aleargă pe pământ. O fereastră se luminează pentru o clipă și lasă în urmă un întunerec și mai des.

Cerul se lipește de pământ

Fără suflet, fără cuvânt.

Se pare că s'a oprit vremea în loc. Au să mai vie oare zorile?!

Viscolul

E o noapte cu trup rece și ochi de întunec. Orașul e gata s'adoarmă. Fulguesc cristale albe în luminile becurilor ca un dans de fluturi în jurul unei lămpi. Trec luminate tranvaele'n șir. Ce trist s'aude fâșâitul sârmei!

Pe deal într'o umbră subțire se ridică silueta unei biserici bătrâne. Stă fixă de par'că a murit de mult. Să fi crescut de lutul dealului? Duhul Domnului o împrejmuște și stafia vremii o pândește.

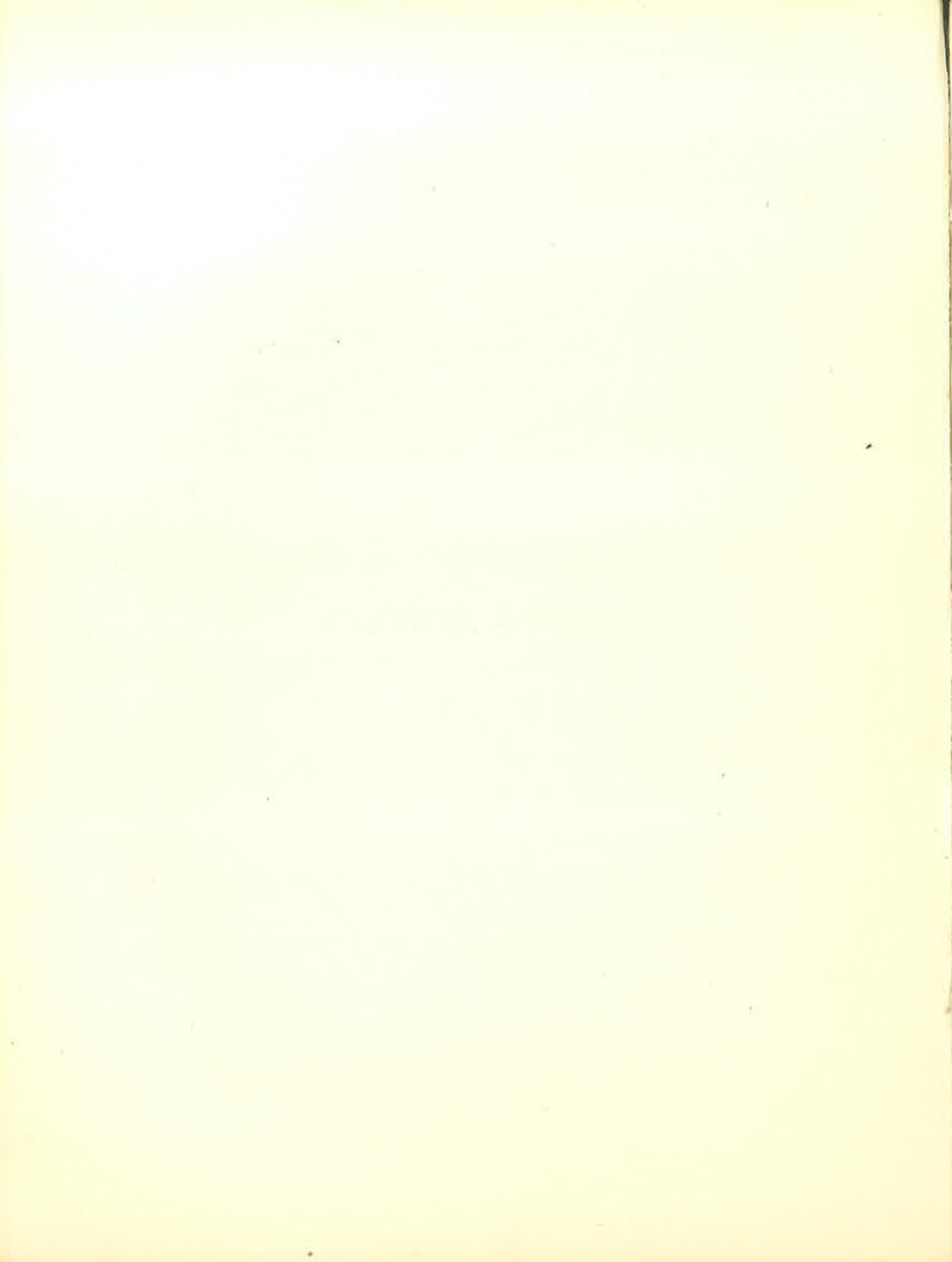
Cântă noaptea și singurătatea pe străzile largi ale orașului. Un om întârziat merge grăbit cu capul prins în guler. Un paznic flueră prelung și capătă răspuns pe aceeaș limbă.

Cerul nu are chip și viața nu are suflet. E frig, e vânt și zarea e îngustă. Ce vis de ființă 'ntunecată a zidit noaptea aceasta?

Frigul străbate mădularele orașului bătrân biciuind umerii străzilor. Un arbore își mișcă brațele goale și flueră prelung, îndurerat de asprimea vremii.

Cântecul nopții se pierde'n nesfârșit.

DIN VIAȚA SATULUI

I n s a t

Piscul muntelui înțeapă zarea. Drumul alb înțeapă muntele în poale. Cucuruz și oveze pe țară; brazi pe zidurile ei.

În munte, nu departe de sat, s'arată albă o mânăstire: Brâncoveanu a mai pus un semn.

S'a pierdut minunile de când n'are cine le vedea.

Pe uliță trece un copil; e alb, frumos și cuminte. Dă bună ziua sfios ridicând pălăriuța de pe frunte, cu două degete. În spate poartă o desagă cu mere; darul Sfântului Ilie.

În sat bucuriile sunt cu lacrimi și isbânzile cu rugăciuni. În sat depărtările cheamă și înălțimile îndeamnă. Soarele și apa țin mădulele vieții. Cântecul e'n loc de pâne.

Drum și popas. Icoană de aur purtată în suflet, purtată și prinsă pentru închinare în ceasul răspântiilor grele. Apă, punte și copaci. Floare, zare și popas. Joacă apă'n zare și zarea în apă: țesătură cu fire de lumină.

Ascult și mă cufund. Ascult și mă înalț.

Duminica

Pe ulițele măturate proaspăt ale satului joacă luminile soarelui cernite printre frunzele moi ale pomilor.

Pretutindeni înfloresc cămășile albe ale Duminecii.

Bărbați cu rechel prins în umăr și cărpe 'n cingătoare, femei cu pomeselnic purtând în mâni mănunchi de busuioc, se îndreaptă povestind către biserică. Mersul lor liniștit pare o închinare.

Liniștea și măsura domnesc în forme și mișcări. Vreme de gând și cântec românesc.

Se aud clopotele bisericii: Duminică însorită în vatra satului. Jocuri de culori și umbre. Din depărtare curge spre sat o vale de aer proaspăt: respiră munții spălați cu lumină.

Un fecior vorbește în treacăt cu o fată. Se despart grăbiți cu ochii scăldați în lumină. O cumpănă se mișcă, își pleacă ciocul ca o barză și se ridică încărcată de apă brumată. O porțiță se deschide și din spatele ei se arată un copil, țăran în miniatură.

Se aude un cântec aspru cu înmueri de glas la sfârșitul versului. Clopotele bisericii își isbesc din nou limbile răspândind valuri de sunete de-asupra satului liniștit.

Soarele țese prin aerul proaspăt al dimineții și vântul spală copacii legănându-le frunzele. Frumusețea vieții simple și înălțate cântă pe cărările lumii.

Apa morii

Morarul pune o scândură de-a curmezișul jghiabului și oprește apa. Apa se isbește puternic și se ridică ca o ramură de cristal. Jocul apei e joc luminat. Fire de argint se ating, boabe de diamant sar împrejur. Lumina le străbate și le arată puritatea interioară.

Apa vine cu putere și crește ramura desprinsă din saltul ei. Se rup bulgări și flori de cristal, se desprind săbii întoarse de lumină. Cade jos într'o căldare de piatră și alunecă mai departe în valuri de spume.

Mai departe, tot mai departe, pură și neconsistentă, apa aleargă pe căile adânci ale pământului.

Seara în vale

E pe'nserat. La apus soarele înflorește pe margini un mănunchi de nori cenușii. Munții cu spinări aspre răspândesc în orizont o odihnă desăvârșită. Pădurile vi-nete aburesc zarea.

Pe țară se topesc depărtările

În sat se întâlnesc cărările.

Apa limpede a căldărilor înalte răcorește satul. În vale e liniște. Femeile cu pânze albe și copii s'au dus la casele lor. Sub fagul bătrân nu mai stă nimeni s'asculte cântecul apei. Seara a coborât nevăzută. Valuri de um-bre saltă pe întinsul pajiștelor. Apa străbate acelaș drum de totdeauna, curată și grăbită nici ea nu știe unde. La capul podului a poposit iedul serii, iedul jocului străin, al temerii și al ceasului rău.

S'a aburit cerul. Un nor subțire i-a acoperit fața cu un văl de taină. În vale nu mai e nimeni. Un vânt rătăcit străbate o clipă frunzișul des al fagilor. Întâr-ziat, un țăran cu coasa pe umăr se întoarce dela muncă.

Măestrelle

La poarta satului, în lunca plină cu miros tare de fân cosit, aerul a vorbit cu un fâlfâit de valuri scânteetoare. Fecioarele nopții și-au depănat sborul de cântec și dans.

S'au împletit trupurile plutitoare și s'a înălțat cântecul străin. S'au pătruns trupurile de lumină și s'a pornit leagănul de cântec neomenesc.

În jocul lor de alunecări ondulate, frumoasele au atins iarba înflorită la locul fagilor bătrâni; copacii sau înfiorat o clipă vorbind ca glas șoptit de frunză.

Măestrelle s'au înălțat în zarea scăldată de lumina aurie a lunii, spre apus, topindu-se sub o perdea de nor alb.

Sub fagi iarba s'a uscat și florile s'au scuturat. Un om, trecând dimineața spre munte, a găsit pe locul atins mai multe pietre lustruite: unele inele, altele ciocănele. Măestrelle în jocul lor cântat și-au lăsat măgelele.

Omul s'a întors acasă și a căzut bolnav.

Pe sub fagi nu mai trece nimeni; e loc rău, e loc ferit. Cine îl calcă rămâne beteag. Pietrele, făcute șirag, stau prinse în cui după ușa săliței. Cu flori de câmp și ape de izvoare nouă, ele alungă răul din sat.

L e a c

Pe ulița mare în sus, stă o fată: Anica lui Lae a Bradului. Are ochi ca afina și-i mișcă cu lumină. La față-i negricioasă dar îi stă bine. Când râde chipul i se luminează; două șiruri de dinți albi, bine rânduiți o fac și mai frumoasă.

Intr'o zi a căzut bolnavă. Cu o noapte înainte fusese până la cruce în drumul asfințitului; dragostea îi înfloreă cărările. Când s'a întors spre casă, într'un unghi a venit asupra ei o volbură; a luat-o cu amețeală și a căzut.

Intr'o Vineri de dimineață până nu răsărise soarele, a venit s'o vadă Ioana Frângii, bătrâna din jos de moară. Și i-a făcut leac.

A adunat flori de fân din nouă șuri, dela oameni ne'mperechiați a doua oară; a cules apoi nouă muguri de măr din nouă grădini tot dela oameni ne'mperechiați a doua oară; a mai adus și flori de la biserică. După aceasta a mers la răscruci și a luat câte trei pietre din trei locuri; și a făcut de toate, nouă.

Seara a adus de la râu un urcior cu apă proaspătă pe care a trecut-o de nouă ori prin pietrele măestrelor. Apa a fiert-o cu florile de fân, mugurii de măr și pietrele din răspântii. După o fiertură bună le-a dus în grădină și pe gura oalei descoperite a pus coase rele, fiare vechi. Le-a lăsat la stele de seara până dimineața; ceas limpezit.

A doua zi dimineață Ioana Frângii a dat fetii să bea și a stropit-o de nouă ori. Fata a zâmbit: roșeața soarelui înnoit îi scălda fața.

I-a fost leac.

Colindătorii

Satul se leagănă în liniștea albă a iernii. Ascunse sub glugi grele de zăpadă, casele clipecesc din ochi mici și galbeni. Copacii stau nemișcați, pătrunși de fiorul rece al florilor scânteetoare prinse de brațele lor desgolite.

Pe ulițele satului umblă cântecele copiilor vestitori. Au căciuli juguiate, traiste după gât și mănuși cu 'n deget. Minunea mângâie porțile, dă strălucire ferestrelor și se așează cu oamenii la masă.

S'aude un muget potolit de vită.

Pruncul Sfânt se odihnește 'n ieslea încălzită de aburul vitelor blânde. Cerul s'a boltit și lumina a căzut peste satul smerit; steaua magilor s'a arătat cu adevărat.

Pretutindeni umblă semne de viață înnoită, în suflete crește floarea de jar a credinții. Se leagă cerul cu pământul.

Colindătorii poartă vestea pe aripi de cântece moi.

LUMINILE ORAŞULUI

Interior

O lumină cenușie pătrunde în odaie; e atât de slabă de par'că se oprește'n geamuri. Intunerecul mișcă prin colțuri. Lucrurile sunt misterioase în seminobscuritatea celor patru pereți împodobiți cu madone și statui antice. Cărțile stau la rând ca soldații, grele de gândurile înțelepților bătrâni și tineri, pe care le păstrează în trupul lor de foi și cerneală. Așa s'au nimerit vecini, Baudelaire cu Mistral și Platon cu Pascal.

Câteva flori fragede la trup și răspândite la suflet, sorb viața dintr'un pahar cu apă limpede. Pe un pat cu învelitoare roșie, o fată stă întinsă cu o carte dinainte. Nu mai cetește; stă pe gânduri de parc'ar vrea să stea și vremea în loc. Trupu-i este moale și ochii triști ca ceața deafară.

Intunerecul cu liniștea s'au prins de mână și joacă în trupul odăii calde. Dintr'o ramă, Madona lui Luini zâmbește bucuria eternității sufletului ei.

Cântec de seară

O fată cu chipul obosit urcă scările. În trupul ei e o legănare de sfârșit. Merge în lungul sălii și se oprește în fața unei ferestre.

Afară ninge curat. În albul florilor de zăpadă joacă sufletul tăcerii și al singurătății. În depărtare orașul alb, fumegă prin gurile hoarnelor. Câțiva porumbei stau strânși unul în altul sub streășină, de par'că sunt înfrățiți în gânduri. Alții gunguresc și bat din aripi în podul casei.

Fata privește iarna de-afară și o cântă trist cu ochii. Se întoarce încet spre o ușă; descue și intră târând picioarele greoi.

Ce-o fi făcând acum?

Singurătatea îi veghează la căpătâi!

E întunec și plouă cadențat. S'aude un suspin de vânt trecând pe la ferestre. Lumina plânge'n ceață din becurile mici.

În casă-i cald și duh curat. Cânt o femeie în ceasul de acum. E prea târziu dar cineva ascultă. Se rup din pieptul ei aleanuri și doruri pline de adânc.

Acum e liniște și trist de parcă'n lume s'au sfârșit iubirile cu zori și crini. Acum știutu-i neștiut și firul de argint e plumb.

Vine noaptea

Soarele n'a plecat de tot pe celălalt tărâm. Cei șapte brazi înșirați pe culme văd încă fața împăratului luminei. Păsările schimbă câte o șoaptă înainte de culcare.

Tângue clopote pe văile munților împădușiți: și-au adus oamenii aminte de Dumnezeu; răsplata o să vie mâine odată cu zorile. Ce săraci sunt oamenii fără Dumnezeu!

Uite, o femeie și-a scos bătrânețea la plimbare; o poartă pe potecile pădurii care duc spre vârf. La primii pași se oprește; cată către petecul de lumină din haina pădurei și privește apoi trist pământul; vede trupul brazilor și-și amintește de al ei. Se întoarce din drum: piscul e prea sus și noaptea prea aproape...

Viață palidă

Pe stradă un copil vinde flori. E slab, mic și temător. Ochii șterși privesc în gol. Gâtul subțire, doar nu se frânge, sub povara capului. Când vorbește toarce un fir galben ce stă să se rupă.

Copilul întinde florile trecătorilor. Cine să i le cumpere?! Sunt palide ca fața lui. Se reazimă de un gard și așteaptă; oamenii trec fără să-l asculte. Cine să-l ia în seamă? Oamenii trec grăbiți închiși în rosturile lor.

O femeie se oprește, și-i dă un ban. Copilul întinde florile; femeia nu le primește; îl privește trist și pleacă. Copilul se uită la ban, apoi la flori; întoarce capul după femeie și n'o mai află.

Se mai uită odată la ban: așa de mult?! Apoi la flori: să nu-i fi plăcut?!...

În preajma Crăciunului

Vreme de seară. E întunec și plouă mărunț. Cristale de zăpadă joacă lumini printre firele lungi și subțiri de apă, apoi cad și se prefac în noroi. Cerul e roșu ca la un foc mare: luminele orașului ard ceața. Străzile sunt de sticlă neagră: în ele se oglindesc ochii de noapte ai orașului. Vehicule repezi cutreeră străzile împrăștiind apa murdară.

Oamenii merg în toate părțile: se duc se întorc și iar se duc. Oamenii se caută pretutindeni: se adună, se văd și iar se împrăștie. Oamenii sunt mereu alții și totuși aceeași.

A n n o u

În cer e târziu și 'n oraș e devreme. Străzile pline de sgomot duc oamenilor vești cu cântec și lumină. E seara anului nou. Se aud urale cu clopote și bice. Mai sunt câteva ceasuri și încă un an trece în amintire.

Un alt an vine. Oamenii îl așteaptă și-l vor mai bun. Sinceri în iluzia lor de „mai bine”, cântă, și se veselesc de par'c'ar ști că în ceasurile de acum se stoarce toată bucuria și binele pe care îl cred venind.

Acum e târziu. Orașul joacă'n lumini și viteze. Într'un colț de stradă, așezat pe o piatră, un lucrător doarme. O căldare, din care cel din urmă jar s'a stins, stă lângă el ca un câine credincios. Întors, cu capul spre genunchi și mâinele căzute slobod, pare un bolovan de piatră, rămașiță dintr'o clădire dărâmată.

Sărmane om, frântură din marea durere a lumii, ce bucurii poate înflori acum sufletul tău? Ce vrei să-ți aducă fragedul an nou? Desigur, un pat și-o sobă încălzită. Sau poate nu dorești nici atât?! Ești mulțumit așa.

Dumnezeu e aproape de tine ca și de micii colindători înfrigurați.

D e P a ș t i

Intunerecul învăluie lucrurile. Luminile orașului au străluciri de jar aprins. Bucuria învierii umple străzile largi.

La biserică s'a adunat lume multă. Lumini purtătoare de duh nou suflă cu aur fețele oamenilor.

Lângă poarta bisericei a coborât în sine un bătrân fără lumină și fără lumânare; și-a așternut privirea pe pământ. Pare o piatră de strajă în poarta de fier. Vă mai suna oare vre-odată cântecul deșteptării pentru el?!

Se împrăștie luminile în buchete pe străzile orașului întârziat.

Și se scutură limbile clopotelor către cerul îndepărtat.

E ziua învierii. Orașul se odihnește cufundat în masivitatea sa de zid. Din depărtări vine leagănul unui cântec oriental.

Pe stradă trece o țarancă înbrăcată în haine de sărbătoare; are obraji de mac și ochi de cicoare. Se oprește în drum: un pas mai mult nu poate face; a trecut îngerul vieții pe lângă ea.

În casă e o liniște adâncă. Florile primăverii așezate în cristalul de pe masă își desfac potirul; plutește mi-reasmă în aer.

Doamne, câtă frumusețe ai pus vieții din degetele Tale.

Dunărea

Dunărea își poartă liniștit trupul ondulat și umed. Dunărea curge; alunecă mereu în nesfârșitul ei curgător.

Soarele apune; se stinge ca o candelă roșie. Întunecul va veni să domnească peste împărăția apelor. Frunzele sălciilor pălesc, cad și își topesc arama trupului uscat în apa dulce a fluviului. Păsările bălții își clătesc în sbor gâtul și în fâlfâit de aripi mângăie încă-odată obrazul lucios și rece al apei.

În portul obosit de muncă și sgomot, ca un bătrân cu viață de piatră și fier, un vapor își ridică în lanțuri grele ancora. E cel din urmă și duce cu el aur de pâne și suflete de gânduri.

Peste Dunăre o barcă întârziată de pescari trece trupul galben ca de lut al unuia din tovarăși.

Apa îi supusese sufletul...

Masa muncitorului

E vremea prânzului. Femeea așează în mijlocul odăii o masă rotundă și scundă sprijinită de trei picioare. Împrejurul ei, lanț stau toți ai casei; unii pe scăunele alții pe lutul uscat și aspru.

În mijlocul mesii pe o mușama murdară și găurită de vreme femeia pune un vas de lut. Spre el se îndreaptă ochi mulți și înfometați. Fețele străvezii ies pentru un moment din liniile lor fixe. Glasuri palide se desprind, din când în când câte unul.

Muncitorul, cu mâinile nu mai puțin uscate decât pâinea pe care o împarte, supraveghează masa. Cu ochi albi și mobili în cască de os, stăpânește o lume care e a lui, din ființa lui; se simte acasă și stăpân.

Acum nu se aude decât cleampăitul mecanic al gurilor. Oameni cu trup uscat de sărăcie, cu sufletul slăbit de osânda vremii.

Masa s'a sfârșit: fără sgomot, fără vorbă multă; mai mult cu ochi. Au pornit fiecare încotrova dar toți în acelaș fel: supuși. În urma lor un câine bătrân și slab linge lingurile și blidul rămas gol.

Prin colțuri, pe fire alb țesute, se plimbă păianjeni leneși.

Armonica din port

În inima nopții portul doarme adânc. La cărciuma din răscruce oamenii n'au adormit încă; pătrund în noapte cu ochi de lampă și glas de șoaptă. Aci se luptă lumina cu întunerecul și Dumnezeu cu diavolul. Doi muncitori la o masă vorbesc fără cuvinte. Alți doi își clatină trupurile de trudă și alcool. Este aci o lume de duhuri întruchipate, o lume de ființe reci demult uitate.

Lumina mică își pălpâie ochiul desvăluind puternic întunerecul des. Oamenii cântă durerea vieții în necunoscut străjuind la poarta unei lumi de umbre.

Pe întinsul cheiului întunecat se răspândește cântecul trist al unei armonice. Plinătatea sunetelor și ondulările minore ale melodiei se topesc într'un plâns adânc, cântec al durerilor limpezi și tari ca moartea.

Unde e mama? Unde e soarele? Unde sunt florile?...

Scrisoarea celui plecat

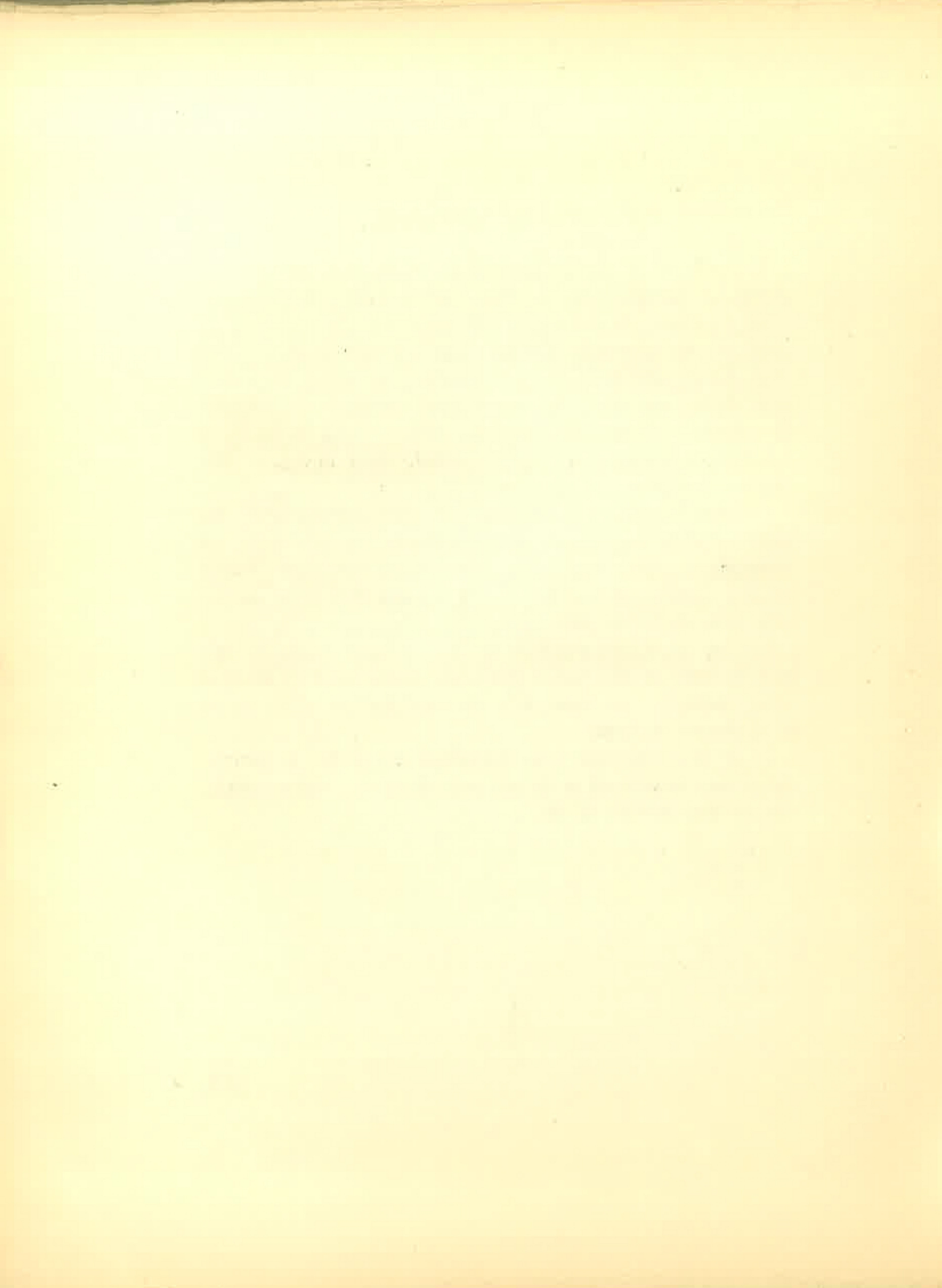
Tată, tu ai gândit cu bine la zilele tale bătrâne. Ai gândit că feciorul tău va crește, se va face „domn mare” și te va ajuta cu puterea și tinerețea lui. El a plecat în lume să câștige puțină lumină și nu s'a mai întors.

Acum adevărat, tu ești bătrân: ai albit, ai slăbit, te-ai făcut mai mic. Îți simți pasul nesigur, cu aplecări în adâncuri necunoscute. Și cum cobori vadul și simți că întunecă în preajma ta, întorci capul, cauți mereu în depărtări, așteptând.

Dar Neculai nu mai vine. Cu atât așteptarea e mai mare și dorința luminii mai puternică, cu cât simți că zarea nu-ți arată nimic. Da, Neculai nu mai vine. Maria nu mai vine și tu îi vrei; îi vrei cu cea din urmă putere care mai stăruie în tine.

Nu, nu te mai gândi la ei. Ți i-a furat viața; nu mai sunt de mult ai tăi. Așa e rânduiala omenească! Și tu ți-ai uitat bătrânii; i-ai lăsat albi în casa lor de stof și lut și ai purces în lume.

Și acum bătrâne tată, împodobit cu dureri și dorinți, nu ne mai aștepta că și de'om veni să te mai vedem odată, tot nu mai suntem ai tăi.

CUPRINSUL

Pag.

OM ȘI LUME

Om și lume	11
Intrebare	13
Sufletul ascultă	14
Cântă frumusețea	15
Cântec însořit	16
Alb și negru	17
Liniște	18
Căutare	19
Ingândurare	20
Hai suflete!	21

PAȘI IN SINGURĂTATE

Pași în singurătate	25
Amar	26
Vreme rea	27
Suferință	28
Soartă	29
În așteptare	30
Chemare	31

CÂNTECE DE DRAGOSTE

Dorința	35
Dragoste nouă	36
Iubita doarme	37
+ Dragoste tristă	39
Dor	40
+ Fata	41

LUCRURI MINUNATE

Floarea	45
Apa	46
Lumina	47
Copacul	48
Copilul	49
Paharul cu apă	50
Beethoven	51

DARURILE VREMII

Darurile vremii	55
Primăvara	56
Flori de mai	57
+ Soare	58
Răsărit	59
Vine ploaia	60
Rodul cerului	61
Flori de zăpadă	62
Zare argintie	63

GRAIUL NOPTILOR

+	A înopțat de mult	67
	Pustiu	68
	Puteri nevăzute	69
	Noapte în Moldova	70
	Trecere	71
	Pași întârziați	72
	Cer înstelat	73
+	Noapte străină	74
	Semne	75
	Liniste împietrită	76
	Viscolul	77

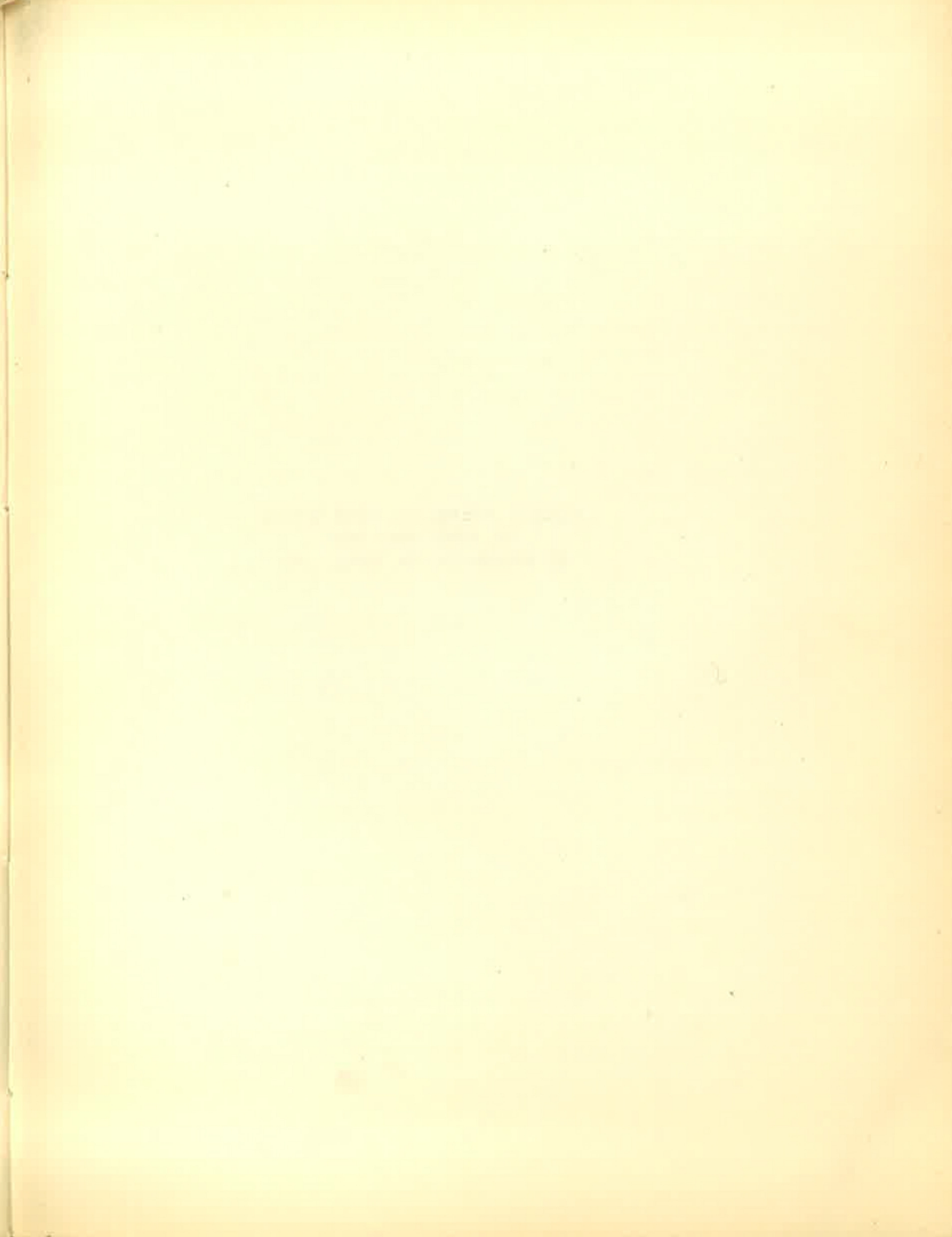
DIN VIAȚA SATULUI

	In sat	81
	Duminica	82
	Apa morii	83
	Seara în vale	84
	Măestrela	85
	Leac	86
	Colindătorii	87

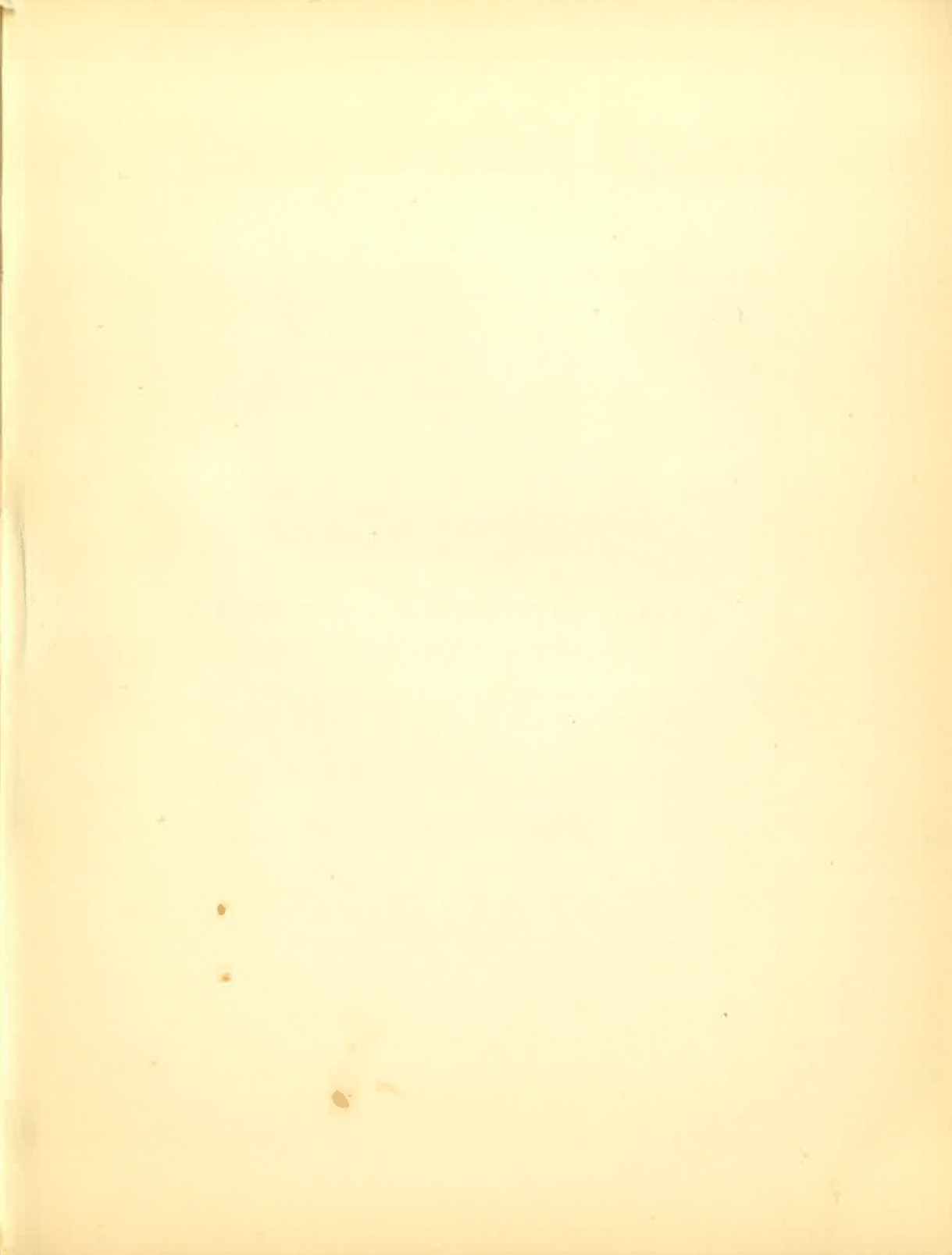
LUMINILE ORAȘULUI

	Interior	91
+	Cântec de seară	92
	Vine noaptea	93
	Viață palidă	94
	În preajma Crăciunului	95

	<u>Pag.</u>
An nou	96
De Paști	97
Dunărea	98
Masa muncitorului	99
Armonica din port	100
Scrisoarea celui plecat	101

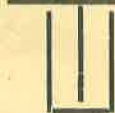

ACESTE POEME AU FOST SCRISE
IN ANII 1930—1934
ȘI REVIZUITE IN ANUL 1940

„TIPARUL UNIVERSITAR“ — BUCUREȘTI

TIPARUL
UNIVERSITAR

Elie Radu, 6

Telefon 4.80.66

PREȚUL: LEI 70.—

ERNEST BERNEA: | PAȘI ÎN SINGURATATE | 1940